

لایحه و معیارات در رابطه با ایجاد پروگرام تعلیمی و تربیوی پرسونل متوسط صحتی در سکتور خصوصی (حمل 1390)

ازینکه غرض عرضه خدمات صحتی کافی و با کیفیت به قوای بشری متوازن، با کیفیت و کافی بخصوص از طبقه انانث در ولایات اشد ضرورت است، برای رفع این مشکل و پراساختن خلای جدی درین عرصه، وزارت صحت عامه جمهوری اسلامی افغانستان ایجاد پروگرامهای با کیفیت تعلیمی و تربیوی نرسنگ و قابلگی در سکتوردولتی، عامه و خصوصی را همه جانبه تشویق، حمایت و همکاری مینماید. وزارت صحت عامه برای رفع این معضله تا کنون توانسته تا در پهلوی انستیتوتهای صحتی خویش، پروگرامهای تربیوی قابلگی محل یا جامعه را به کمک همکاران خویش در 32 ولایت کشور ایجاد نماید که بیشتر ازین توسعه خواهد یافت. نسبت کمبود پرسونل فنی در درملتونهای شخصی در کشور به تربیه تکنیشن های فارمسی نیز ضرورت است، ازینرو وزارت صحت عامه تربیه این کتگوری از پرسونل را نیز توسط انستیتوتهای خصوصی تشویق مینماید.

از آنجاییکه در رشته های دیگر چون داکتر طب، تکنیشن لابراتوار و تکنیشن دندان ضرورت وزارت و همکاران سکتور صحت نسبتاً مرفوع بوده و بستی برایشان وجود ندارد، ازینرو وزارت صحت عامه با در نظر داشت ضرورتهای عاجل خویش در بخش قوای بشری رشته های نرسنگ، قابلگی، تکنیشن فارمسی، رادیولوژی، فزیوتراپی، انستیزی را توسط سکتور خصوصی تشویق نموده حمایت مینماید. تعداد محدود پرسونل صحتی متوسط دیگر نیز میتواند تربیه شوند، ولی از الویتهای و ضرورت سکتور صحت عامه کشور نمیباشند.

لایحه و معیارات ذیل غرض تربیه باکیفیت پرسونل صحتی متوسط، بخصوص نرسها، قابله ها و تکنیشنهای فارمسی، فزیوتراپی، تکنیشن اکسری و انستیزی در دو کتگوری تهیه و ترتیب گردیده تا پروگرامهای تعلیمی غیر دولتی در این عرصه در مطابقت کامل با آن عمل نمایند.

الف) معیارات حتمی/اساسی (که بدون موجودیت یکی ازین معیارات هم اجازه فعالیت داده نمیشود):

I. مسایل عمومی و مدیریتی:

- 1-1 داشتن دیدگاه (Vision)، ماموریت (Mission)، مقاصد (Objectives) و نتایج متوقعه مشخص کتبی مطابق به پالیسی های قوای بشری وزارت صحت عامه.
- 1-2 داشتن ساختار تشکیلاتی واضح.
- 1-3 موجودیت پروگرامهای تعلیمی مطابق به ستندرد ها و معیارات تعلیمی انستیتوت علوم صحتی غرضنفر حتمی است.
- 1-4 داشتن کمیته تطبیق و ارزیابی کوریکولوم ستاندرد وزارت.
- 1-5 داشتن پالیسی مشخص انتخاب و استخدام استادان، پرسونل و محصلین در مطابقت با نورمها و ستندرد های ملی کشور، وزارت صحت عامه و وزارت تحصیلات عالی با در نظر داشت عدالت اجتماعی بخصوص جندر.
- 1-6 داشتن پالیسی واضح اکادمیک که مشتمل است بر جنتری مشخص اکادمیک حاضرین، محصلین، حاضری استادان، لباس مشخص، ساعات نظری، ساعات کلنیک، ساحه کار عملی، مقررات لیله، پالیسی ارزیابی و غیره.
- 1-7 داشتن تعهد کاری و جواز فعالیت از وزارت صحت عامه
- 1-8 به ایجاد انستیتوتها در ولایات درجه دوم ارجحیت داده شده، مسنولین صحت عامه این ولایات سهولت آموزش کلنیک شاکردان این انستیتوتها را در تسهیلات صحتی فرا هم میسازد، یعنی مسنولین این انستیتوتها ضرورت به ایجاد شفاخانه درین ولایات نخواهند داشت. ولی اگر خواستار ایجاد انستیتوت در ولایات درجه اول باشند، مکلف به ایجاد شفاخانه در همان ولایت غرض آموزش کلنیک شاکردان شان خواهند بود.
- 1-9 - سوالات امتحان شمولیت به انستیتوت بعد از مشوره با بورد علمی انستیتوت علوم صحتی پوهاند غرضنفر تهیه و امتحان در حضورداشت نماینده وزارت صحت عامه باید اخذ گردد. انتخاب فارغین صنف 12 بعد از کاتکور درهماهنگی با وزارت صحت عامه صورت میگیرد، و به شاکردان از مناطق دوردست و محروم کشور و همچنان معلولین بخصوص از طبقه انانث ارجحیت داده میشود.

10،1- دیپلومیکه در ختم تحصیل برای فارغین داده میشود در پهلوی نشان انستیتوت مربوطه در زاویه راست علوی سند، نشان وزارت صحت عامه را در زاویه علوی چپ و نشان دولتی جمهوری اسلامی افغانستان را در وسط دارا بوده و توسط وزیر صحت عامه امضا خواهد شد.

1.11- دیپلوم اجرا شده باید ثبت و راجستر در انستیتوت علوم صحتی غصنفر شود.

1.12- غرض تامین کیفیت سویه تعلیمی در انستیتوت، مسئولین انستیتوت به تدارک و ایجاد توامیت (Affiliation) با انستیتوت های تعلیمی با اعتبار دیگر در داخل و خارج از کشور میباشد.

تعداد توامیتها سطح اعتبار انستیتوت را در کشور و همچنان منطقه و جهان افزایش میدهد.

1.13- انستیتوت با استادان، کارمندان، شاگردان و فارغین آن شامل دیتابیز ملی تعلیمی وزارت گردیده که برای همین مقصد مسئولین انستیتوتها مکلفیت دارند تا راپور مکمل فعالیت خویش به شمول لست استادان، کارمندان، محصلین، جدید الشمولان و فارغین خویش را در شروع و ختم هر سمستر به وزارت (انستیتوت علوم صحتی پوهاند غصنفر) ارسال دارند.

نوت- ولایات درجه اول کابل- بلخ- ننگرهار- هرات- وکندهار میباشد. سایر ولایات درکتگوری ولایات درجه دوم شامل میباشد.

II. کوریکولوم و پیرکتس آموزشی- فراگیری :

برنامه تعلیمی درین ساحه باید دارای مشخصات و اوصاف ذیل باشد:

- 2.1- استفاده از کوریکولوم یا نصاب تعلیمی موجوده پروگرامهای تعلیمی انستیتوت علوم صحتی غصنفر حتمی است.
- 2،2- تهیه وترتیب نمودن کوریکولوم برای آن رشته هاییکه در انستیتوت علوم صحتی موجود نیست بعد از مشوره با انستیتوت ملی صحت عامه و انستیتوت علوم صحتی غصنفر صورت گرفته و بعد از تائید آن توسط بورد مشورتی- تخنیک (TAG) (Technical Advisory group) وزارت صحت عامه، قابل تطبیق است.
- 2.3- در نظر گرفتن ایجابات کلتوری، دینی و مذهبی کشور در انستیتوت یک امر حتمی و ضروری است.
- 2.4- در نظر گرفتن توازن بین موضوعات کلنیک و تنوری اصل بسیار مهم و ضروری میباشد.
- 2.5- نظارت از چگونگی تطبیق کوریکولوم بطور منظم توسط یک کمیته مشخص نظارتی (انستیتوت علوم صحتی غصنفر- دیپارتمنت مربوطه - APHI و قوانین صحتی و بررسی) باید صورت گیرد.
- 2.6- داشتن برنامه ها برای ارتقای ظرفیت تدریسی و کاری استادان ضروری پنداشته میشود.
- 2.7- حتی الامکان (بیشتر از 50%) استادان باید فارغین همان رشته باشند. و مطابق معیارات کداری در پذیرش شان اجرات صورت گیرد.

2،8- تمام امتحانات انستیتوت باید در مطابقت با لایحه انستیتوت علوم صحتی غصنفر باشند.

2،9- ارزیابی استادان توسط فورم های خاص توسط محصلین و سوپروایزر در ختم هر سمستر و در صورت ضرورت در جریان سمستر باید صورت پذیرد.

نوت : معیارات کداری عبارتند از :

- 1- فیصدی نمرات دوره تحصیل شان از هفتاد فیصد اضافه باشد .
- 2- در طول دوره تحصیل چانس دوم نداشته باشد .
- 3- ورکشاپ تدریس موثر (ETS) را گرفته باشد .
- 4- از اخلاق حمیده برخوردار باشد .
- 5- اقلا دو سال تجربه در مسلک داشته باشد .

III. ساختمان فزیک انستیتوت، منابع و خدمات:

پروگرام تربیوی باید دارای ساحه فزیک مناسب و قابل دسترس مطابق ستندرد های انجیری ، منابع مالی، خدماتی و قوای بشری کافی و محیط زیست پاک و سبز برای پیشبرد پروگرام های خویش باشد. منابع آموزشی و یادگیری باید بطور جامع، کافی و مطابق عصر تهیه و در اختیار استادان و محصلین قرار داده شود که شامل است بر:

3.1) منابع/ مسائل مالی:

- 3.1.1- داشتن ضمانت مالی (ملکیت) معادل مصرف حد اقل دو سال تحصیلی برای محصلین تمام رشته ها (حد اقل ده میلیون افغانی حتمی بوده که سند آنرا قبل از آغاز فعالیت خویش به وزارت صحت عامه تسلیم نمایند).
- 3،1،2- قیمت اخذ جواز ایجاد و فعال ساختن انستیتوت در ولایات درجه اول مبلغ 40000 (چهل هزار) افغانی و در ولایات درجه دوم مبلغ 20000 (بیست هزار) افغانی میباشد که باید قبل از اخذ جواز فعالیت به حساب وزارت صحت عامه در حساب 6001 دولت تحویل نموده اویز آنرا تسلیم وزارت صحت عامه نمایند.
- 3،1،3- موجودیت یک سیستم شفاف مالی و منابع تمویل انستاتوت امر مهم و حتمی پنداشته میشود.
- 3،1،4- اندازه فیس از محصلین باید در مطابقت با مصارف عینی بالای محصلین، مطابق به نرخ روز و بازار و با در نظر داشت امکانات مالی هموطنان و اقتصاد کشور و در یک تعادل منطقی با کشورهای همسایه باشد.

3.2) ساختمان فزیک انستیتوت مطابق ستندرد های انجیری جهت تطبیق اهداف باید مشتمل باشد بر:

- 3.2.1- اطاقهای استادان.
- 3.2.2- سالونهای لکچر،
- 3.2.3- اطاقهای تطبیقات.
- 3،2،4- لابراتوار ساینس
- 3،2،5- لابراتوار مهارت‌های کلینیکی/ مسلکی
- 3.2.6- اطاق کمپیوتر با اینترنت.
- 3.2.7- کتابخانه.
- 3.2.8- اطاقهای اداری مناسب.
- 3.2.9- گفت‌ریا و یا کانتین.
- 3.2.10- تشنابها (زنانه و مردانه) مطابق ستندرد انجیری برای استادان و محصلین.
- 3.2.11- شیرخوارگاه/کودکستان.
- 3.2.12- محل ادای نماز (زنانه و مردانه)

3.3) امنیت و مصونیت:

- 3.3.1- به منظور تامین و وقایه سلامتی و صحت محصلین و سایر کارمندان انستیتوت، ساختمان انستیتوت باید از نظر انجیری در مقابل حوادث طبیعی مقاوم و مستحکم بوده (تصدیق یک مرجع ثالث باصلاحیت انجیری ضرور است)، مجهز با آلات ضد حریق باشند و همچنان کشیدن سگرت در محوطه انستیتوت جداً ممنوع قرار داده شود.
- 3.3.2- به منظور تامین حفاظت و مصونیت محصلین و کارمندان انستیتوت، موجودیت گارد و اجرای امورمطابق به پالیسی های امنیتی کشورو عدم انتقال اسلحه بداخل انستیتوت ضروری است.
- 3،3،3- اجتناب و ممانعت از فعالیتهای گروهی، فرقه نی و سیاسی ایکه مغایر قانون اساسی کشور باشند جداً مراعات گردد.

3.4) اطاق های درسی باید دارای مشخصات ذیل باشد:

- 3.4.1- مطابقت به ستندرد های انجیری یعنی روشنی کافی، برق، درجه حرارت مناسب و تهویه مناسب.
- 3.4.2- داشتن میز و چوکی به تعداد محصلین با کیفیت خوب.
- 3.4.3- موجودیت تخته و مارکر، ساعت دیواری و چارت های درسی مناسب هر رشته
- 3.4.4- داشتن وسایل سمعی و بصری.

3.5) اطاقهای تطبیقات باید دارای مشخصات ذیل باشد:

- 3.5.1- مطابقت به ستندرد های انجیری یعنی روشنی کافی، برق، درجه حرارت مناسب و تهویه مناسب.
- 3.5.2- مجهز بودن به مدل های اناتومیک و فزیولوژیک و سایر وسایل مورد ضرورت رشته مربوطه.
- 3.5.3- موجودیت پوسترهای آموزشی و چارت های اناتومیک و فزیولوژیک و غیره مواد از قبیل دست شوی، صابون، دست پاک، دست کش و غیره لوازم دیگر.

3.6) لابراتوارهای ساینس باید دارای مشخصات ذیل باشد:

- 3.6.1- مطابقت به ستندرد های انجیری یعنی روشنی کافی، برق، درجه حرارت مناسب و تهویه مناسب.
- 3.6.2- داشتن میز و چوکی به تعداد محصلین با کیفیت خوب.
- 3.6.3- موجودیت وسایل و سامان آلات لابراتواری لازم مطابق به ستندرد های انستیتوت .
- 3.6.4- موجودیت رییجنتهای لازم برای اجرای تستهای لابراتواری و غیره مواد از قبیل دست شوی، صابن، دست پاک، دست کش و غیره لوازم دیگر.

3.7) لابراتوارهای مهارت‌های کلینیکی و مسلکی باید دارای مشخصات ذیل باشد:

- 3.7.1- مطابقت به ستندرد های انجیری یعنی روشنی کافی، برق، درجه حرارت مناسب و تهویه مناسب.
- 3.7.2- داشتن میز و چوکی به تعداد محصلین با کیفیت خوب.
- 3.7.3- موجودیت مودلهای ضروری برای تطبیقات کلینیکی .
- 3.7.4- داشتن وسایل سمعی و بصری لازم.

3.8) کتابخانه باید دارای مشخصات ذیل باشد:

- 3.8.1- مطابقت محیط کتابخانه به ستندرد های انجیری یعنی روشنی کافی، برق، درجه حرارت مناسب عایق صوت و تهویه مناسب.
- 3.8.2- موجودیت کتاب ها و مواد آموزشی مورد ضرورت به اندازه کافی.
- 3.8.3- داشتن سیستم برای نگهداری از کتاب و اشیای مربوطه.
- 3.8.4- داشتن میز و چوکی با کیفیت خوب، موجودیت کتاب دار و یک سیستم راجستر داد و ستد کتاب و قیمت گذاری و باز پرداخت کتاب.
- 3،8،5- مجهز بودن با اینترنت و تعدادی از کامپیوترها غرض استفاده استادان و محصلین .

3,9) ساحه کلینیکی باید دارای مشخصات ذیل باشد:

- 3.9.1- داشتن ساحه کلینیکی مناسب در شفاخانه های انستیتوت مربوطه با امکانات کافی و یا شفاخانه های دولتی باتفاهم جانبین ووزارت صحت عامه.
- 3.9.2- موجودیت جای مناسب در ساحه کلینیکی برای شاگردان به تعداد 8-10 نفر تحت نظر یک استاد کلینیکی جهت اجرای کار عملی نظر به ستندرد های رشته های مربوطه .
- 3.9.3- موجودیت کلینیکل پرکتس برای تمام فعالیت های مورد نظر.
- 3.9.4- کافی بودن تعداد استادان تیوری و کلینیکل.
- 3.9.5- متناسب بودن محصلین و استادان تیوری به اندازه 1:40-50
- 3.9.6- متناسب بودن محصلین و استادان کلینیکی در رشته قابلیت و فزیوتراپی به اندازه 1:4 در رشته نرسنگ و سایر رشته ها 1:8 است.
- 3.9.7- داشتن رهنمود واضح در مورد ساعات کاری استادان در پروگرام تعلیمی و تربیوی. موجودیت جای مناسب برای تبدیلی لباس محصلین و انتظار گاه برای استادان

IV. ارزیابی انستیتوتها در استانه ایجاد ودر جریان فعالیت

4,1- ارزیابی انستیتوتها به منظور اجازه ایجاد، و همچنان در جریان فعالیت آنها توسط بورد اکریدیتیشن یا اعتباردهی با ستندردهای مشخص آن صورت میگیرد. که در نتیجه آن ذیلاً تصامیم اتخاذ میگردد:

- پروگرام های که در ارزیابی حد اقل %80 ستندرد ها (قبلاً تهیه گردیده و موجود اند و یا تهیه میگردند) را تکمیل نماید کامیاب تلقی و تا 2 سال مدار اعتبار میباشد.
- پروگرام های که در ارزیابی نهایی بین %79-70 ستندرد ها را تکمیل نموده باشد طور شرطی کامیاب تلقی شده و مدت 6 ماه وقت دارند تا مورد ارزیابی دوباره قرار گیرند. در صورتیکه در ارزیابی دوباره از %80 کمتر نمره اخذ میدارند از طرف وزارت صحت عامه رسماً به پروگرام توقف داده میشود.
- پروگرام های که در ارزیابی نهایی بین %69-60 ستندرد ها را تکمیل نموده باشد در مرحله امتحانی قرار داده شده و کامیاب تلقی نشده و مدت 3 ماه وقت دارند تا مورد ارزیابی دوباره قرار گیرند در صورتیکه در ارزیابی دوباره از %80 کمتر نمره را اخذ میدارند از طرف وزارت صحت عامه رسماً به پروگرام توقف داده میشود.
- پروگرام هاییکه در ارزیابی نهایی کمتر از %60 ستندرد ها را دارا باشند، ناکام تلقی شده، پروگرام از طرف وزارت صحت عامه متوقف و مسدود میگردد.

4,2- جهت ارزیابی فعالیتهاى اکادمیک و اجراءات مالی واداری موجودیت پلانهای آموزشی، پالیسیهای اکادمیک، پالیسیهای ارزیابی استادان و محصلین و همچنان راپورهای مالی ضروری پنداشته میشوند.

4,3- مصارف هیئت بررسی وزارت غرض ارزیابی و بررسی از اجراءات انستیتوت هر زمانیکه لازم باشد، بدوش انستیتوت مربوطه است.

4,4- فارغین انستیتوت های علوم صحی خصوصی در صورتیکه Accredited نشده باشند در ختم تحصیل امتحان دولتی را باید سپری نمایند.

(ب) معیارات ثانویکه توصیه میشود تا مدنظر بوده و مراعات گردند، قرار ذیل اند:

- پلان استراتیژیک مشخص،
- پلانگذاری بودجوی سالانه،
- بورد تخنیکی و اداری پروگرامهای تعلیمی و تربیوی به منظور همکاری که مشتمل است از: مسنول پروگرام تعلیمی و تربیوی، نماینده استادان، نماینده محصلین، و تا حد امکان نماینده وزارت صحت عامه،
- جلسات اداری و بورد علمو تخنیکی استادان
- در صورت امکان بعضی از شاگردان/ محصلین بی بضاعت باید از پرداخت فیس معاف شوند
- در صورت امکان برای دو نفر محصل ممتاز در هر دوره و هر رشته Scholarship فراهم گردد.
- موجودیت ترانسپورت برای انتقال محصلین از پروگرام تربیوی به ساحه کار عملی و برعکس در صورتیکه ساحه کلینیکی از انستیتوت دور باشد.
- موجودیت لیلیه مردانه و زنانه مجهز و جداگانه در صورت ضرورت، با موجودیت رهنمود اداره لیلیه، موجودیت محافظین 24 ساعته و محل مناسب برای ملاقات اقارب محصلین در آن.

نوت: مرجع اصلی اجازه دهنده و اجرائیوی در رابطه با ایجاد انستیتوت های خصوصی که به منظوری مقام وزارت صحت عامه صورت میگرد از طریق انستیتوت علوم صحی پوهاند غضنفر میباشد.

وانستیتوت علوم صحی یک بست آمریت را دربخش سکتورخصوصی برای پیشبرد امور انستیتوت های خصوصی ایجاد خواهند نمود.
ارزیابی انستیتوت ها در آستانه ایجاد ودر جریان فعالیت نیز مسئولیت انستیتوت علوم صحی غصنفر و بورد اعتباردهی (ACCREDITATION BOARD) میباشد.
کنترول و تفتیش از اجراء مطابق این رهنمود مانند سایر موارد دیگر مسئولیت ووظیفه ریاست انستیتوت علوم صحی، بورد اعتباردهی، ریاست بررسی ازتطبیق قوانین صحی وریاست نظارت و ارزیابی وزارت صحت عامه میباشد.

و من الله توفیق